

Výr Ulli poznává východní Krušnohoří

Putování po okolí Reichstädtu

www.ullihu.de

Po ovčích stezkách

Není to ještě tak dávno, co lidé získávali všechno jídlo, ale i materiál na oblečení ze zdrojů ve své vesnici – z produktů místního zemědělství. Než se mohla bavlna, pocházející z tropů a subtropů, začít ve velkém zpracovávat na látky, museli lidé nejprve zkonstruovat odpovídající stroje. A průmyslově vyrobená umělá vlákna začali nosit teprve vaši prarodiče.

Do té doby získávali obyvatelé Krušných hor vlákna pro hrubé tkaniny ze lnu a z konopí. Aby však mohli uplést a utkat opravdu teplé oblečení, potřebovali materiál, který se skládá z mnoha velmi jemných vláken. Například ovčí vlnu.

Kdysi pásli ovčáci v nižších polohách východního Krušnohoří velká stáda svých majitelů. Před téměř 250 lety dostal saský kurfiřt od španělského krále darem jeden pár ovcí Merino, které byly proslulé svou zvláště jemnou vlnou. Křížením s místními rasami se pěstitelům podařilo vytvořit vlastní plemeno, které se později stalo známým na celém světě. Reichstädtská stáda čítala přes tisíc kusů a ještě jednou tolik ovcí se páslo v Berreuthu – stejně jako na mnoha dalších místech v okolí. Ovce spoluutvářely naši krajinu – ještě před asi 130 lety.

Saské ovce byly tak kvalitní, že chovní berani byli prodáváni až do Austrálie, na Nový Zéland a do Argentiny. Ale tam, na travnatých pláních druhého konce světa, měly ovce lepší podmínky a mohly být chovány s menšími náklady. Brzy přišlo ze zámoří tolik levné vlny, že saská ovčí stáda přestala být konkurenceschopná. Během několika let tak všechny panské statky svá stáda zrušily – také ta v Reichstädtu a Berreuthu.

Dnes jsou ale tato milá domácí zvířata zpátky. V Reichstädtu je přástečna ovčína Drutschmann, v Berreuthu zimní stáj. Podnikneme-li toto putování mezi listopadem a květnem, můžeme je navštívit. V létě se pak místní ovce pasou na horských loukách Geisingbergu. V každém případě doporučíme nejprve zavolat na telefonní číslo 0049-03504-613973.

Kolem Reichstädtu dnes najdeme mnoho ovčích stezek. Projít je všechny vyžaduje ale dostatek času a pořádnou výdrž! Tato procházka je proto rozdělena na dvě části, každá z nich měří asi 6 – 7 kilometrů. Ti nejvytrvalejší si je mohou spojit a podniknout celodenní výlet na 11 kilometrů.

1.varianta

.. začíná na autobusovém nádraží v Dippoldiswalde. Sem se i o víkendu dostanete pravidelnými spoji z Drážďan i Altenbergu (a dále z Teplic).

Naproti autobusovému nádraží začíná cesta po okraji historického centra města nahoru k Nádražní ulici (Bahnhofsstraße). Vpravo vidíme starý zámek (dnes je tu mimo jiné obrazárna s výstavou krajin východního Krušnohoří) a také městský kostel. Už před 800 lety tu stál jeho předchůdce - Dippoldiswalde tedy určitě patřilo k prvním osadám východních Krušných hor.

Nádražní ulice vede k asi 300 m vzdálenému vlakovému nádraží. Od povodní v roce 2002 už tu jen málokdy zafuní stará parní lokomotiva, a když, tak jen při zvláštní projížďce po zachovalém úseku trati kolem přehrady Malter. Před každými volbami jsou slyšet sliby o brzkém obnovení trati, zatím se toho ale moc nestalo. Tím spíš se tedy vyplatí počkat si na jednu z těchto zvláštních vyjížděk a svézt se zase jednou historickým vláčkem. Jízdní řád a ceník je na internetové adrese www.weisseritztalbahn.de.

Za nádražím jdeme ještě 300 metrů po ulici směrem na Reichstädt, až nás kousek za zatáčkou ukazatel nasměruje dolů. Tato stezka je značena žlutě, značky jsou ale na většině míst špatně vidět.

Dříve byla tato cesta hlavní spojnici mezi sídlem hejtmana - Dippoldiswalde a panskou vsí Reichstädt. Koňské povozy vyhloubily v krajině úvoz, který je dnes z obou stran porostlý křovím a v letním období působí jako zelený tunel. Když se z tohoto tunelu znovu vynoříme, doprovázejí nás dál patnáctileté stromky. Zasadili je tu lidé z organizace Grüne Liga Osterzgebirge. Za téměř pravouhlou zatáčkou vpravo projdeme kolem nenápadných zbytků zdí. Tady stávala velická vápenka. Z Rehefeldu a Nenntmannsdorfu se dříve téměř do všech vesnic v okolí dovážel vápenec a zde se „pálil“ - díky vysokým teplotám se tu měnil na stavební materiál nebo na hnojivo. Tím se tenkrát hnojila především krásně modrá pole lnu, která byla všude okolo. Ze lnu pak lidé získávali přízi na hrubé tkaniny.

Cesta pokračuje po stráni dolů, dubovým lesem do údolí Reichstädtského potoka. Na hrudkovitě zesílených patách dubových kmenů můžeme ještě dnes dobře poznat, že tu dříve sedláci získávali palivové dříví. Vždy po deseti až dvaceti letech strom sesekli - říká se tomu pak „nízký les“ a paty kmenů tak stále tloustnou - to poznáme i dnes, kdy už je tento způsob těžby dávno pryč.

Mezitím, po asi 2,5 km, se vynořily první domky Reichstädtu. Přicházíme k ovčínu Drutschmann. Mají tu přástevnu s nabídkou předení, plstění, barvení, ale i vlastní rukodělné činnosti. Při školním projektovém dnu se tu s celou třídou naučíte spoustu zajímavých věcí. Jen ten nápad vnuknout učiteli!

Vedle v obchůdku si můžeme koupit plyšové ovečky, teplé ponožky a výborný ovčí sýr. (www.schaeferrei-drutschmann.de)

Ale kde jsou teď ovce? Před několika lety tu postavili krásný hrázdný dům, v kterém je teď ovčín. Mezitím ale Drutschmannům přibýlo tolik ovcí, že se sem už všechny nevejdou. V zimě teď tedy bydlí ve velkém chlévě v sousední vsi – Berreuthu, v létě je najdete na pastvinách. Možná se právě pasou v blízkosti Reichstädtu, nejlepší bude, když dopředu zavoláte a zeptáte se. Občas také pan Drutschmann nebo jeho dcera Manja – i ona je ovčákem tělem i duší – vodí ke svým stádům skupinky dětí. Anebo vám ukážou líbezná jehňátka, která se od ledna do dubna rodí v berreuthském chlévě.

A ten je také naším dalším cílem. Nejprve musíme kousek zpátky, až k můstku přes potok. Potom odbočíme doprava na hlavní silnici a po ní pokračujeme jeden kilometr. Pozor! Bývá tu docela provoz a někteří řidiči jezdí dost rychle!

Jdeme tedy přímo do vesničky Berreuth. Ještě před 50 lety tu stával krásný rytířský zámek – potom však shořel a nebyl už obnoven. Zámecký rybník a park však zůstaly. K panství patřil do přibližně roku 1870 také velký ovčín.

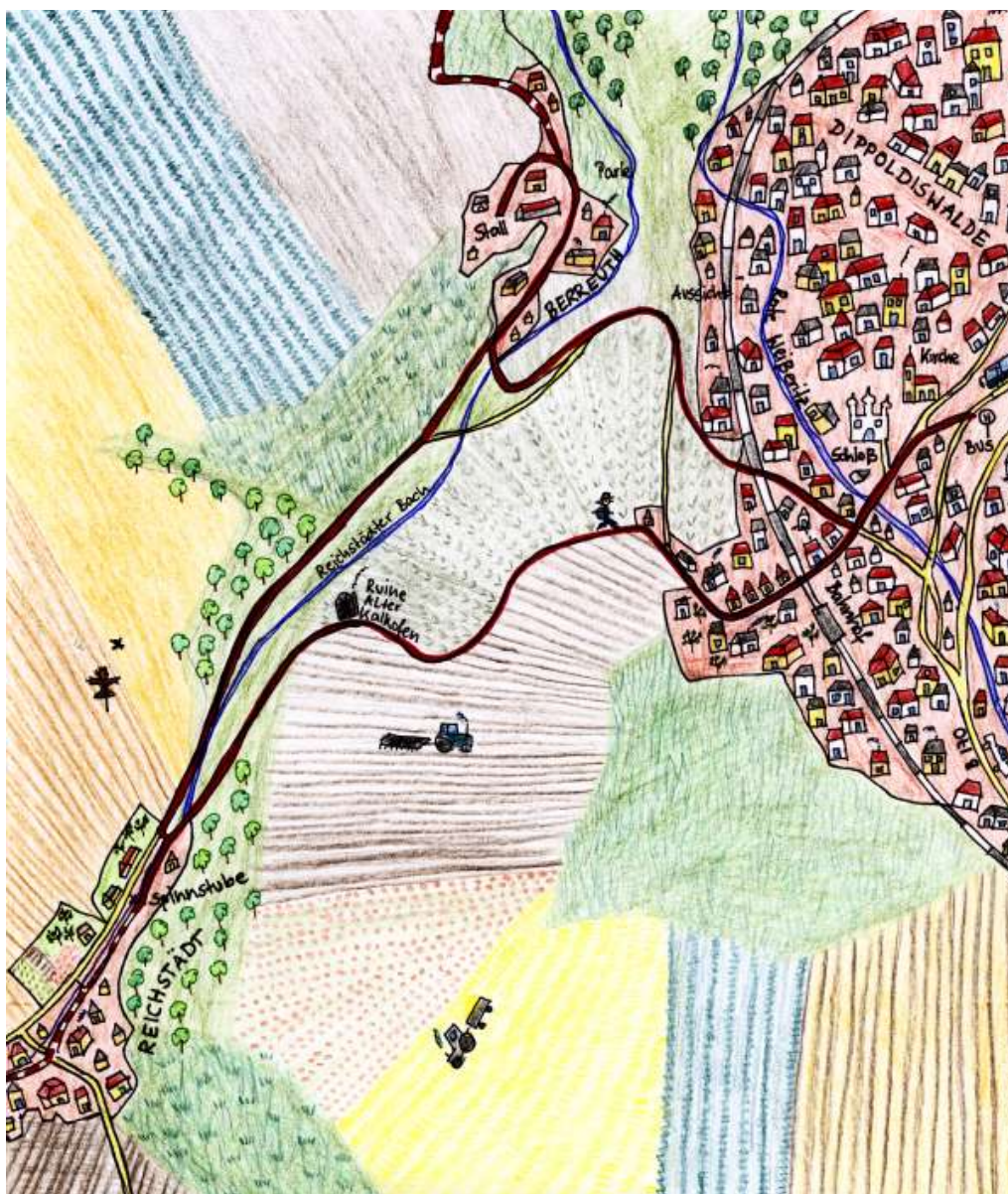
K chlévu odbočíme před koncem vesnice doleva, kolem nádherného starého dubu (přírodní památka), nahoru k velikým zemědělským budovám. Abychom mohli ovečky opravdu navštívit, musíme být u Drutschmannů telefonicky ohlášení.

Z Berreuthu můžeme dojít přes Tännichtgrund k přehradě Malter, v níž se dá v létě koupat. V Tännichtgrundu roste jeden z největších a nejmocnějších smrků celého východního Krušnohoří.

My se teď ale otočíme zpět směrem na Dippoldiswalde. Stezka stoupá kolem několika odpočívek k silnici Dippoldiswalde, po níž musíme zase chvíli jít a přitom dávat pozor na auta. Za zatáčkou vlevo se nám naskytne výborný výhled na staré město Dippoldiswalde s jeho úzkými uličkami a zprohýbanými střechami. Nad tím vším ční městský zámek.

V příkré stráni se objeví úzká cestička dolů do údolí říčky Rote Weißeritz. Louku ve stráni každý rok kosí lidé ze spolku pro péči o krajinu – na jaře a v létě louka krásně rozkvétá.

Po překročení kolejí přijdeme na Freiberské náměstí v Dippoldiswalde a stoupáme zpátky k autobusovému nádraží. Máme za sebou sedm kilometrů, spoustu zážitků a vracíme se na místo, z něhož jsme vyšli.

Můžeme si ale ještě vyzkoušet

2.variantu -

- po stopách chovu ovcí v okolí Reichstättu

Autobusem dojedeme k zastávce "Unterer Gasthof" (dolní hostinec). Ve všedních dnech jezdí autobus každou chvíli, o víkendu jen čtyřikrát denně (linka 382). Od zastávky je to kousek k Drutschmannovu ovčínu: dolů k potoku, přes most a po 100 metrůch doleva. Procházka nás ale zavede jiným směrem – kolem kostela k blízkému záměčku. Starobylé panství Reichstätt bylo za časů NDR využíváno především pro letní dětské tábory. Děti se na nich mohly dozvědět mnoho zajímavého o přírodě. Budova je nyní zpátky v soukromých rukou – fasáda svítí novotou. Blízko záměčku najdeme také malou keramickou dílnu a galerii.

Žlutě značená cesta míjí zámček vpravo. Vzadu si všimneme krásného zámeckého parku s mnoha starými stromy. Park je veřejně přístupný a zve k návštěvě.

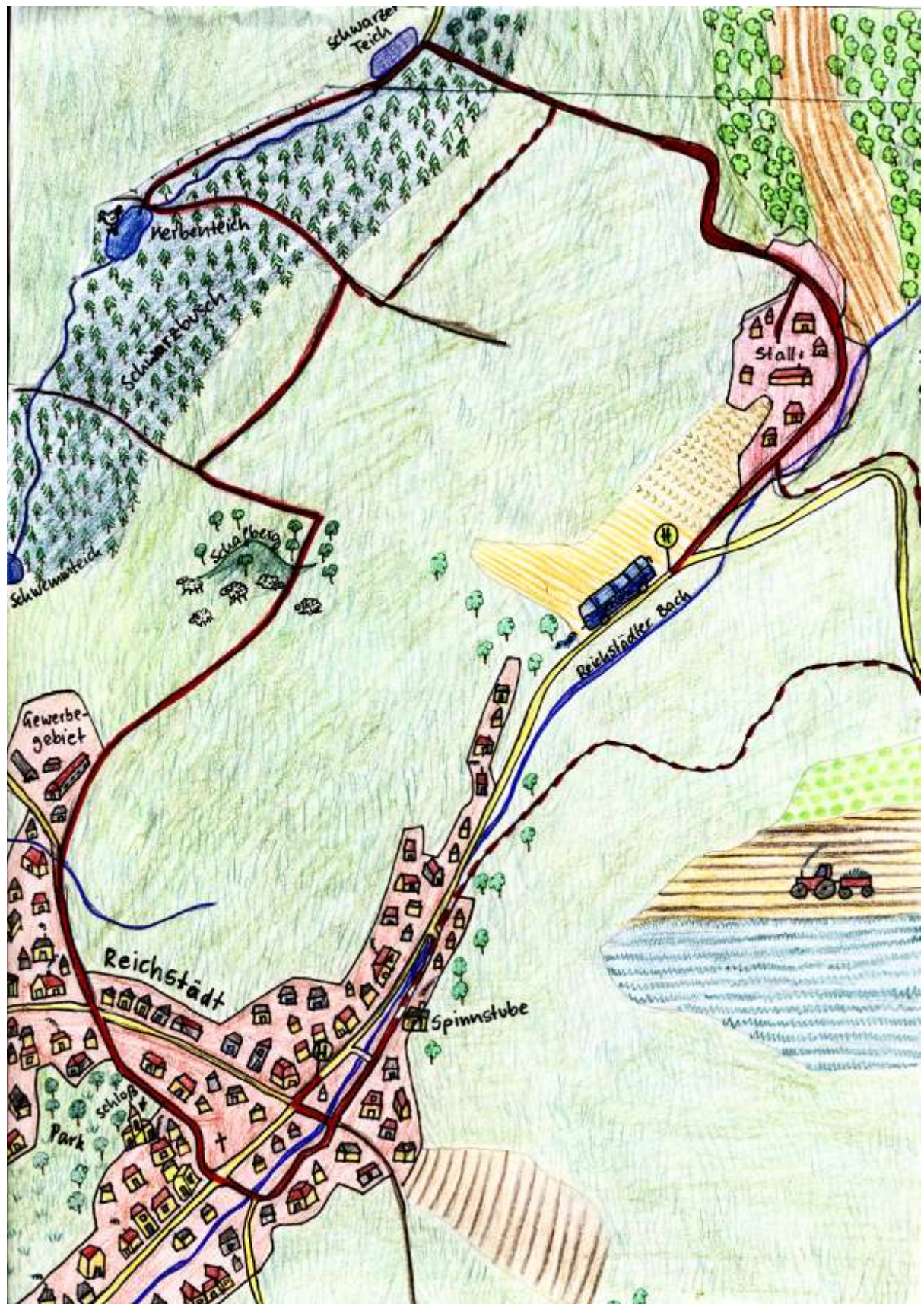
Brzy se dostáváme na křižovatku – pokračujeme přímo po hlavní ulici. Nalevo od silnice se nachází velký ovčín patřící k Reichstädtskému statku. Napravo před reichstädtskou průmyslovou zónou, uhýbá polní cesta, kterou se půjdeme asi kilometr až k výraznému remízku. Tato skupina starých stromů označuje takzvaný Schafberg (Ovčí kopec). Nabízí se nám zde pěkný výhled na spodní část východního Krušnohoří. Dva kilometry na jihozápad vidíme další podobný kopeček porostlý skupinou stromů. Jmenuje se Lämmerberg (Jehněčí vrch). Celé toto území patřilo kdysi k panskému statku. Zde nalevo se rozkládala pole, napravo mezi Schafbergem a Lämmerbergem se pásala stáda ovcí. Přestože velká ovčí stáda už patří minulosti, vidíme zde stále ještě velké plochy spojených pastvin.

Hned za nimi začíná polesí Schwarzbusch. Půjdeme dále po okraji lesa asi 500 metrů k další křižovatce. Kdo se chce dostat rychle zpátky do Berreuthu, může si zkrátit cestu: 100 metrů doprava a potom 500 metrů doleva

Zajímavější však bude, vydáme-li se doleva přes Schwarzbusch, až dorazíme do malého tichého údolí s několika rybníky. Tímto údolíčkem pokračujeme dál. Potůček byl kdysi přehrazen, aby byl dostatek vody pro pilu. Takové rybníčky se ale také využívaly k mytí ovcí před stříháním vlny. Dostat vzpurné, vody se štítící ovce do rybníka, muselo být velmi náročné – pomáhat při tom muselo mnoho vesničanů.

U dolního, Černého rybníka (Schwarzer Teich), najdeme tabuli s informacemi o umístění staré pily. Odtud směrem doprava je to ještě jeden kilometr do Berreuthu, kde se nachází zimní stáj Drutschmannových ovcí. V místě, kde berreuthská hlavní ulice ústí do silnice Reichstädt – Dippoldiswalde, stojí autobusová zastávka. Avšak, jak už víme, o víkendu tu autobus staví jen čtyřikrát za den.

Naše druhá varianta měřila cca 6,5 km (se zkratkou z Schafbergu do Berreuthu skoro přesně 6 km).

Tipy na výlet

Drutschmannův ovčín (Schäferei Drutschmann)

Chov ovcí – rukodělné kurzy – projektové dny - slavnosti - obchůdek

Obchod je otevřen v pátek od 15.00 do 20.00 hodin, nebo po telefonické domluvě.

Adresa: Reichstädt, Am Dorfbach 10, 01744 Dippoldiswalde

Tel./Fax 0049/0 35 04 / 61 39 73; 0049/0171 / 123 66 15

info@schaeferei-drutschmann.de

www.schaeferei-drutschmann.de www.wollzentrum.de

galerie východního Krušnohoří na zámku v Dippoldiswalde

Adresa: Kirchplatz 8, 01744 Dippoldiswalde; Tel. 0049-03504-612418

www.dippoldiswalde.de/museum/osterzgebirgsgalerie.php

Otvírací doba: St 10.00 - 16.00 hod.; Čt - Ne 13.00 - 17.00 hod.

Projížd'ky parním vláčkem podél přehrady Malter

IG Weißeritztalbahn e.V., Dresdner Str. 280, 01705 Freital, 0049-0351-64 12 701

www.weisseritztalbahn.de

Přehrada Malter

Tábořiště Pausldorf, Tábořiště Malter; volně přístupné koupaliště; půjčovna pramic;

Weißeritztal-Erlebnis GmbH, Ortsteil Paulsdorf · Am Bad 1a · 01744 Dippoldiswalde

Tel: 0049-03504 / 612169 · Fax: 0049-03504 / 618228

www.erlebnis-talsperre.de, info@erlebnis-talsperre.de

Větrný mlýn Reichstädt

Na horním konci vesnice, kousek pod vrchem "Kahlen Höhe" (589,5 m), nejmenší větrný mlýn holandského typu v Sasku

Informace: Hauptstraße 82a, 01744 Reichstädt

Tel.: 0049/03504 / 618023 nebo 614430

Knihovna společnosti Grüne Liga Osterzgebirge (Zelená liga Východní Krušnohoří)

Uprostřed Dippoldiswalde, jen pět minut pěšky od autobusového nádraží, najdeš malou knihovnu se zajímavými knihami a časopisy o přírodě. Lidé ze Zelené ligy ti také mohou poradit, co zajímavého můžeš ještě najít ve východních Krušných horách. A kromě toho je právě tohle místo, kde můžeš odevzdat svou kartu s řešením všech 13 zastávek naší hry a zúčastnit se velkého losování o ceny.

Ve všední dny tu obvykle někoho najdeš mezi 8.00 a 15.30, ve čtvrtek až do 18.00. Nejlépe ale bude dopředu se ohlásit: 0049-03504-618585; osterzgebirge@grueneliga.de

Große Wassergasse 19, 01744 Dippoldiswalde; www.grueneliga-osterzgebirge.de

A ještě něco: přímo naproti je cukrárna, nazývaná odnepaměti "Eis-Lydscha", kde mají tu nejlepší zmrzlinu v celých východních Krušných horách!

Koželužné, městské a okresní muzeum Dippoldiswalde

Muzeum v Dippoldiswalde je (kromě běžných výstav) jediným muzeem v Evropě, v kterém můžeme zažít, jak se dříve vydělávaly zvířecí kůže. Používala se k tomu kůra z dubu (dubové tříslo). Kolem Vánoc zve velké i malé návštěvníky do muzea především výstava vánočních hraček

Otvírací doba: Út - Pá 10.00 až 17.00; So/Ne/svátky 13.00 až 17.00, Po zavřeno

Adresa: 01744 Dippoldiswalde, Freiburger Str. 18 - Telefon: 0049-03504-61 24 18

<http://www.dippoldiswalde.de/museum/index.php>

Centrum ochrany přírody Schwarzbachtal.

Široká nabídka: bylinková zahrada, malý rybníček s mloky, ptačí voliéra, napodobenina kamenného valu a mnoho dalších ukázek biotopů východního Krušnohoří. Po předchozí domluvě provedou zaměstnanci centra skupiny dětí i po okolní krajině. Centrum je otevřeno ve všední dny od 8.00 do 15.30 hodin. Chcete-li přijít o víkendu nebo ve svátek, musíte se předem ohlásit: Tel. 0049-03504-613636; goehler@lpv-osterzgebirge.de. www.lpv-osterzgebirge.de

Paulsdorferská pláň (Paulsdorfer Heide)

S vrcholy Erashöhe a Sandberg

Pískovcové skály nejsou jen v Českosaském Švýcarsku, ale i v Krušných horách! Místo pro krásný výlet mezi obcemi Ruppendorf a Seifersdorf.

Obora Höckendorf

17 druhů zvěře, např. kozy, poníci, horská plemena skotu, peruánské ovce a zebu; z centra Höckendorfu ("Thelerpassage", hostinec Erbgericht) směrem na Höckendorfer Heide

Adresa: Tiergarten Höckendorfer Heide e. V., Schenkberg 1, 01774 Höckendorf,

tiergarten-hoeckendorf@gmx.de

TENTO PROJEKT JE
SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ